741/06

Den 13. februar 2006 blev i sag nr. 65.400:

xxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

SEB Pension
Postboks 100
0900 København C

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har personforsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i SEB Pension, tidligere Codan Pension, klager over selskabets afvisning af at yde fuld præmiefritagelse og udbetale fuld ydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/8 2004.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning i ovennævnte omfang efter den 1/8 2004 under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller derunder.

Forsikringen giver ret til fritagelse for betaling af hele præmien og udbetaling af den fulde forsikringsydelse, hvis klagerens generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes med 2/3 eller derover. Nedsættes erhvervsevnen med mellem 1/2 og 2/3, giver forsikringen ret til halv præmiefritagelse samt udbetaling af halv ydelse. Der er en karensperiode på tre måneder.

Selskabet har ydet fuld præmiefritagelse og udbetalt fuld ydelse i perioden fra den 8/10 2003 til den 1/8 2004, hvor selskabet genoptog opkrævningen af den halve præmie samt nedsatte udbetalingen af forsikringsydelse til halvdelen. Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet bevilget fuld forsikringsdækning i perioden fra den 28/4 til den 1/12 2005. Fra den 1/12 2005 har selskabet igen genoptaget opkrævning af halv forsik-

ringspræmie og nedsat ydelsen til halvdelen. Klagesagen vedrører herefter alene, om klageren er berettiget til fuld dækning i perioden fra den 1/8 2004 til den 28/4 2005 samt efter den 1/12 2005.

Selskabet modtog den 24/3 2004 anmeldelse af tab af erhvervsevne. Det fremgår af anmeldelsen, at klageren, der er født i 1959 og har en erhvervssproglig uddannelse (ED), lider af en maniodepressiv lidelse, og at hun som følge heraf har været sygemeldt fra sit arbejde som sekretær siden den 8/7 2003.

Til brug for sagens behandling indhentede selskabet herefter løbende yderligere lægelige og kommunale oplysninger.

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 29/1 2003 fremgår bl.a.:

"**Konklusion**

A.A.P. er … en 43-årig kvinde som lider af bipolar affektiv sindslidelse, tidligere benævnt maniodepressiv sindslidelse. Hun var i 1985 og i 1989 indlagt på psykiatrisk afdeling på grund af maniske tilstande, der efterfulgtes af langvarige og relativt svært behandlelige depressive faser. Igennem en 6-7 årig periode fra 1990-96 var hun vedvarende i forebyggende behandling med litium, og hun var da psykisk stabil og velfungerende, men efter en aftalt medicinpause udviklede hun i 1997 atter en indlæggelseskrævende mani, der efterfulgtes af en depression. Siden har hun yderligere to gange været indlagt med helt tilsvarende forløb. Det er nu aftalt, at hun i forebyggende øjemed skal behandles med en relativt høj dosis litium (bedømt ved blodprøver), tilstanden har derved siden 2001 været stabil, og man vil håbe og forvente, at udvikling af maniske og depressive faser fremover kan undgås, hvis hun samtidig skånes i et vist omfang.

Personlighedsmæssigt kan hun beskrives som pligtopfyldende og omhyggelig men også med en tendens til selvusikkerhed, nærtagenhed og ængstelighed. Disse personlighedstræk forstærkes markant i de post-maniske depressive perioder, og det må nu konstateres, at hun trods støttende samtaleterapi og adækvat medicinering ikke fuldstændigt har kunnet genvinde sit tidligere funktionsniveau. Det må antages, at

hun vedvarende fremover vil være præget af denne personlighedsmæssige skrøbelighed, som gør hende sårbar overfor stress og ydre krav, herunder især overfor stressende, krævende og belastende arbejdssituationer.

Det er mit indtryk, at hun har gode evner, at hun er pligtopfyldende og ansvarsbevidst, og at hun således mestrer de arbejdsmæssige opgaver indenfor sit fag, men af hensyn til hendes fremtidige psykiske stabilitet og velvære er det særdeles væsentligt, at hun ikke overvældes af arbejdsmæssige belastninger. Ved for stor belastning skønnes der at være en ikke ubetydelig risiko for tilbagefald af psykisk sygdom trods behandling. Hun vil derimod have vedvarende behov for rolige og forudsigelige arbejdsmæssige forhold, hvor hendes ansvarsområde kun gradvis udvides i et tempo, hun kan følge med til. Det er min vurdering, at disse nødvendige skånebehov ikke kan tilbydes på det almindelige arbejdsmarked, og at en form for flex-job derfor vil være en hensigtsmæssig foranstaltning, da A.A.P.s arbejdsevne derved udnyttes bedst muligt, samtidig med at risikoen for recidiv af den psykiske sygdom mindskes."

I generel helbredsattest af 2/2 2003 fra klagerens egen læge hedder det bl.a.:

"**5. Beskrivelse af funktionsevnen**

…

Begrænset erhvervserfaring, ønsker Flexjob/Skånejob gerne som sekretær max 24 timer ugt. i mindre virksomhed. Dette anses af undertegnede som en fornuftig erhvervsplacering."

Af den kommunale ressourceprofil fremgår bl.a.:

"**Ressourcer, udviklingsmuligheder og barrierer:**

17.06.2003.

Pgl. vurderes at have rigtig gode ressourcer indenfor sit fag som korrespondent. Hun skønnes at være fagligt dygtig og ansvarsbevist. … Pgl. er glad for sit fag og har trods sin lidelse, formået at være i ansættelse i længere perioder, et par gange.

Der skønnes ikke at være udviklingsmuligheder af pgls. ressourcer, idet barriererne er af ren helbredsmæssig karakter og vil begrænse arbejdsevnen i ethvert erhverv.

…

Omstillingsevne:

4. 65.400

12.06.2003

Pgl. syntes hun er god til at omstille sig til nye opgaver og nye mennesker. Det har blandt andet heller ikke være noget problem for hende, at deltage i forskellige kurser gennem de sidste 2 år.

…

Erhvervsrettede foranstaltninger (aktivering, revalidering, fleksjob):

…

25.06.2004

Pgl. har været tilknyttet Projekt C. siden 17.02.2004. Under introduktionsperioden, er C.s vurdering, at pgl. er meget motiveret for en tilbagevenden til arbejdsmarkedet og at hun har god indsigt i egne begrænsninger.

…

Pgl. er startet i praktikforløb den 19.05.2004 hos A.K., … Arbejdstiden bliver i første omgang aftalt til 12 timer ugentligt.

Fra opfølgningsmøde den 25.05.2004 oplyses det, at arbejdstiden med 3 timer dagligt og en ugentlig fridag på onsdage, har været ideel. Pgl. er faldet godt til på arbejdspladsen og hun har efterhånden fået styr på arbejdsopgaverne. Pgl. fremhæver desuden, at det er godt, der ikke bliver stillet krav til hende og hun kan udføre opgaverne i eget tempo. Pgl. er ved opfølgningsmødet ikke klar til at gå op i tid.

Fra opfølgningsmøderne den 18.06.2004 oplyses det, at pgl. har øget arbejdstiden med 1 time tirsdage og torsdage og at hun desuden føler sig parat til snarest at øge arbejdstiden yderligere med 1 time mandage og fredage. Det er fortsat vigtigt for pgl. med den ugentlige fridag, hvor hun kan koble af og indtrykkene til at falde på plads.
Arbejdsgiver oplyser, at pgl. fungerer godt og at hun selv tager initiativ til at gå i gang med forskellige [opgaver]. Hun laver i gennemsnit 4 resumeer dagligt (4 timer), hvor en fuldtidsmedarbejder laver ca. 16 dagligt. Den reelle arbejdstid anslås til at være 2-2½ time dagligt.
Ansættelse i fleksjob har været drøftet."

Klageren fik ved kommunal afgørelse af 12/7 2004 bevilget fleksjob med virkning fra den 13/7 2004. Samtidig hermed fik klageren bevilget ledighedsydelse. Uanset visiteringen til fleksjob fortsatte klageren i arbejdsprøvning 16 timer ugentligt.

Overlæge i psykiatri P.J. vurderer i lægeattest af 17/8 2004, at klageren fra den 13/7 2004 er i stand til at udføre mellem 1/3 og 1/2 af sit sædvanlige arbejde. Erhvervsevnen vurderes at være nedsat for bestandig. Klagerens generelle erhvervsevne vurderes at være nedsat i samme omfang.

På baggrund af de indhentede sagsakter afviste selskabet at yde fuld præmiefritagelse og udbetale fuld ydelse fra den 1/8 2004. Klageren var utilfreds hermed, hvilket hun meddelte selskabet ved skrivelse af 10/10 2004. Selskabet fastholdt imidlertid sin afgørelse, hvilket selskabet begrundede med, at klageren arbejdede 15-16 timer om ugen.

Den 15/11 2004 blev sagen indbragt for Ankenævnet for Forsikring. Efter sagens indbringelse for nævnet indhentede selskabet løbende yderligere lægelige og kommunale oplysninger.

Det fremgår af de indhentede oplysninger, at klageren - efter sagens indbringelse for nævnet - måtte ophøre med den igangværende virksomhedspraktik grundet arbejdsgiverens manglende hensyntagen til hendes lidelse. Klageren påbegyndte den 27/1 2005 et nyt virksomhedspraktikforløb 15 timer ugentligt på en skole.

I psykiatrisk speciallægeerklæring af 22/2 2005, der er udfærdiget af overlæge L.J., hedder det bl.a.:

"**Konklusion:**

Patienten lider af bipolar affektiv sindslidelse (tidligere maniodepressiv psykose). Hendes sygdomsforløb er præget af langvarige faser med mani efterfulgt af vanskeligt behandlelig depression og op til ét år varende efterforløb med betydelige personligheds- og funktionsproblemer. Stabilisering er først opnået på en høj litiumdosis.

Hun har desuden fået konstateret en mild form for disseminеret sklerose. Selv om de neurologiske symptomer er forsvundet, er det sandsynligt, at der resterer neuropsy-

kologiske forstyrrelser. De vil i hvert fald kunne forklare det organiske præg over hendes sygdomsbillede med subjektivt oplevede vanskeligheder (trætbarhed, glemsomhed mv.) og funktionsproblemer. Da hun længe (ca. ét år) har befundet sig i stemningsneutral tilstand, og det er flere år siden, hun sidst har fået elektrochok, kan vanskelighederne ikke tilskrives en 'restdepression' eller 'chokdemens, og må derfor anses for blivende. Den præcise karakter og omfanget af disse problemer kan evt. belyses via en neuropsykologisk undersøgelse.

Hendes erhvervsevne må betragtes som varigt nedsat til omtrent niveauet for flexjobbet (15 timer ugentlig). Arbejdet, hun nu varetager, omfatter sekretærfunktioner, hun har erfaring med, og tidligere fungerede rimelig godt med, men timetallet ligger på grænsen af, hvad hun magter og kan næppe øges. Erhvervsskift kan ikke tilrådes, da hendes omstillingsevne sandsynligvis er meget ringe."

Af notat af 28/4 2005 fra G. kommune fremgår bl.a.:

"Opfølgningsmøde på F. … hvor A. har været i praktik i perioden 27.01. - 27.04.05 i 15 timer om ugen.

Arbejdsopgaverne har bestået af, pasning og oprettelse af database med kontaktadresser til F. samt afløsning i modtagelsen/receptionen. Omkring pasning af databasen var A. tilknyttet en ansat på F. og de 2 har haft det fint sammen. Den ansatte bliver langtidssyg af stress og A. har nu ikke denne person at ty til, og skal også til at tage vagter i receptionen. Her har A. problemer med den ansatte, der oplærer hende - kemien er ikke så god og A. formår ikke at formulere, hvad hun er utilfreds med, men lægger sig syg i stedet - bliver væk fra arbejdspladsen. Ut. og arbejdspladsen foreslår en forlængelse af praktikken på 1 måned, således at hun har mulighed for at vænne sig til de nye forhold. Det må konstateres, at A. ikke egner sig til at sidde i en reception. Hun skal sidde i rolige omgivelser med struktureret arbejde, som hun gerne vil gå i dybden med. F. eks arkivering - journalisering for en økonomiafdeling eller lign."

Grundet klagerens sygemelding bevilgede selskabet 100 % præmiefritagelse og udbetaling af fuld ydelse fra den 28/4 2005.

7. 65.400

Den 1/9 2005 påbegyndte klageren nyt praktikforløb på erhvervsskole. Samme sted blev hun pr. 1/10 2005 ansat i fleksjob som sekretær 16 timer ugentligt (inkl. frokost) fordelt på fire dage. Af kommunalt notat af 27/9 2005 fremgår:

"1. Skånehensynet: Arbejdsopgaverne tilrettelægges på en sådan måde, at de er forenelige med skånebehovet, især væsentligt at undgå stress.

2. Løntilskuddet størrelse: Løntilskuddet er aftalt til 2/3 del ved 16 timer om ugen samt skånehensyn.

3. Den mindste overenskomstmæssige løn er ifølge HK - stat kr. 16.761,75 pr. måned samt arbejdsmarkedspension på 9,28 %."

Selskabet genoptog herefter pr. 1/12 opkrævning af halv præmie og reducerede ydelsen ved tab af erhvervsevne til halvdelen.

Klageren har påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at hun er berettiget til fritagelse for betaling af hele præmien samt udbetaling af fuld forsikringsydelse i perioden 1/8 2004 til 28/4 2005 samt efter den 1/12 2005. Til støtte herfor har klageren bl.a. henvist til Højesterets dom af 21/11 2003 i sag 94/2003.

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at klageren ikke er berettiget til fuld præmiefritagelse og udbetaling af fuld ydelse i ovennævnte perioder. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 18/11 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikrede arbejder mere end en tredjedel tid i sit fleksjob, og dette forhold taler i sig selv for, at forsikredes generelle erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat til en tredjedel eller derunder.

Vi har hæftet os ved, at speciallæge i psykiatri L.J. i sin erklæring i sagen angav, at forsikredes erhvervsevne var nedsat omtrent til niveauet for fleksjobbet. Samtidig angav han, at han ikke kunne tilråde erhvervsskift, da forsikredes omstillingsevne sandsynligvis ville være meget ringe.

Vi må henlede opmærksomheden på, at forsikrede efter sin sygemelding i det fleksjob, hun var ansat i det pågældende tidspunkt, nu har fået ansættelse i et nyt fleksjob, og at forsikredes omstillingsevne ikke er helt så begrænset som forudsat af speciallægen. Det er således vores opfattelse at udviklingen i forsikredes ansættelsessituation tillige underbygger det korrekte i den vurdering vi foretog, da vi i perioden fra den 1. august 2004 til den 28. april 2005 nedsatte forsikringsydelsen til halvdelen og genoptog halv præmiebetaling.

Dette forhold understreger, at forsikredes generelle erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst to tredjedele. Udgangspunktet for vurderingen af erhvervsevnen må være, at det som minimum er forsikredes faktiske arbejdstid der lægges til grund som udtryk for forsikredes arbejdsformåen.

…

Forsikrede har i brev af 13. november 2005 tilkendegivet, at det er hendes opfattelse, at forholdene i U2004.374H, svarer til forholdene i hendes sag. Vi skal henlede opmærksomheden på, at forsikrede i U2004.374H arbejdede 4 timer om dagen 3 gange om ugen, hvilket svarer til 12 timer ugentligt. Hertil kommer, at det som ubestridt blev lagt til grund, at den forsikredes generelle erhvervsevne ud fra en lægelig betragtning var nedsat med mindst to tredjedele. Forholdene i den pågældende dom svarer således ikke til forholdene i denne sag."

Herudover har selskabet bl.a. henvist til ankenævnskendelse nr. 65.467.

Klageren har i skrivelse af 29/1 2006 til nævnet oplyst, at hun er blevet opsagt fra sit fleksjob, og at hun agter at gå i gang med at søge et nyt.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 20 Dækning ved tab af erhvervsevne**

Forsikringen giver ret til erstatning, hvis den forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden nedsættes til mindst 1/2 af den fulde erhvervsevne som følge af helbredsforringelse (sygdom eller ulykkestilfælde), uden at dette skyldes forsæt.

…

9. 65.400

§ 21 Definition på tab af erhvervsevne

Tab af erhvervsevne foreligger, når den forsikrede har helbredsmæssige årsager ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til den forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Stk. 2. Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange, forsikrede skal påtage sig - herunder også erhverv, som eventuelt måtte forudsætte omskoling.

…

§ 24. Udmåling af erstatning for tab af erhvervsevne

Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne som følge af helbredsforringelse efter følgende regler:

- Hvis erhvervsevnen nedsættes til mellem 1/2 og 1/3 af den fulde erhvervsevne, udbetales 1/2 af udbetalingen ved tab af erhvervsevne. Samtidig gives 1/2 præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne med mindre andet fremgår af dækningsbeviset.
- Hvis erhvervsevnen nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, udbetales den fulde udbetaling ved tab af erhvervsevne, og der ydes fuld præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne, medmindre andet fremgår af dækningsbeviset."

Nævnet udtaler:

Nævnet bemærker, at selskabet har ydet klageren fuld dækning for perioden 28/4 til den 1/12 2005. Klagen angår således ikke denne periode.

Nævnet lægger til grund, at klagerens erhvervsevne er nedsat som følge af en sindslidelse, som reguleres ved medicinsk behandling. Klageren har som følge heraf alene været i stand til at arbejde et begrænset antal timer om ugen i varierende skånejobs. Nævnet finder, at det efter det oplyst om omfanget heraf ikke er sandsynliggjort, at klagerens erhvervsevne efter den 1/8 2004 har være nedsat med 2/3 eller derover.

10. 65.400

Klageren har oplyst, at hun nu er opsagt i sit fleksjob. Nævnet forudsætter, at selskabet revurderer sagen med virkning for fremtiden, hvis klageren ønsker det.

Herefter

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen